

nitidine secundari, 1. 310. In divinis re vera admittende sunt tres subsistentie relatiue 1. 113. Subsistentie create formalis effectus est negatiuus, non positiuus, 2. 323. Suppositum creatum alienam nequit sustentare naturam, 1. 119. Et hoc tenendo suppositum creatum per duplicem constitui negationem, nam in opposita sententia de positiuo debet oppositum sustineri, 1. 119. Diuinum suppositum per aliquod positiuum constituitur, 1. 90. quid suppositum importet, & per quid differat a persona, 1. 237. se habent, ut superius, & inferius, 1. 238. Dependencia natura create a supposito non est vera, & propria substantio, sed potius communicatio nature illi, ut quo, 1. 273. & 274. & 310. & 323. quo sensu actiones dicantur suppositorum, 2. 58.

Temperantia, ut est Virtus Cardinalis, quid sit, & quor eius species, 7. 206. Humilitas est prima, & precipua temperantie species, 7. 208. corrigi ipsa quoque extrema vicia, inter que mediatur, 7. 211. Magis tamen repugnat superbie quam utilitati, 7. 212.

Theologia nostra, & fides in sua quomodo differant, 6. 30. se habent, ut habitus principiorum, & conclusionum, ibid. Est habitus ab illa distinctus, 6. 342. Et quomodo mediatur inter fidem, & scientiam, 6. 343. Et est ab utraque non tantum accidentaliter, sed essentialiter distinctus, 6. 345. est in substantia naturalis, & solum prepositiue supernaturalis, 6. 346.

Tristitia pertinet ad voluntatem, dolor ad potentias sensitivas, 5. 139. Vera, & propria tristitia fuit in Christi voluntate, 5. 142. Non tantum in portione animae inferiori, sed etiam superiori, 5. 147. Non tantum in esse remisso, sed etiam summo, 5. 150. Tristitia pugnat cum gaudio, etiam si sit circa diuersa obiecta, 5. 152. Fuerunt in summo simul in Christo per miraculum, & speciem Dei dispensationem, 5. 156. Motiuum gaudii beatifici non destruitur in eo motiui tristitia, nec e contra, 5. 158.

Verbum immediate etiam partes assumpti assumptione simplicis sustentationis, non vero personationis, 1. 113. e. 149. Loquendo da tali unione prius natura fuerunt partes Verbi unite, quam humanitas unione personationis, 1. 150. loquendo tamen de unione ad personalem, vel suppositiualitatem Verbum prius naturam assumpti, & ipsa mediante partes, 1. 151. Vnio ad personam potest esse multiplex, 1. 155. Assumpti etiam partes omnes integrales, que formaliter sunt de constitutione integri corporis humani, 1. 171. Totus Christi sanguis, tam in corpore existentis, quam e corpore effusus in triduo fuit immediate Verbo unius, 1. 173. Ratio cur fuerit sic immediate assumptus, 1. 181. Eadem rationes tres quoque Probabile est aliquas veri sanguinis Christi guttas in terris remansisse post eius resurrectionem, 1. 185. Nec propterea sequitur Christum non esse in caelis modo interitum, & perfectum, 1. 187. Verbum tamen non reuincit unionem ad particulas sanguinis in Terris relicti, 1. 188. Quandoque illas dimiserit, 1. 89. Etiam dentes, ungues, & capilli fuerunt immediate uniti hypostaticè Verbo diuino, 1. 204.

Virtus quid sit, & quotuplex, 7. 1. quid sit virtus moralis, 7. 2. An sit ens per se unum, 7. 3. In ratione habitus, & qualitatibus intrinsecis, & essentialiter inclinet in bonum, 7. 5. pars negatiua probabilior, 7. 6. quo sensu verum sit essentialiter esse habitus virtutis actum bonum elicere, 7. 8. habitus absque conformitate ad diuina prudentiam est tantum materialiter virtus, non formaliter, 7. 12. Habitibus virtutis ex malo sine adiuto non fit vitium sed vitiatas, 7. 15. Virtus inclinat essentialiter in bonum, ut includit coexistentia ad rectam rationem, non vero ut dicit habitum de genere qualitatibus, 7. 17. Habitibus virtutis acquirere solum per accidens, & concomitantiter inclinare potest in actum malum, 7. 19. Virtus pro materialiter tantum in predicamento qualitatis reponitur, 7. 21. Quo pacto sit adhuc relatiuum secundum dici, quamvis pro formaliter relationem dicat, 7. 22.

Virtutes non in sunt nobis a natura, sed alie sunt acquisite, alie a Deo infuse, 7. 23. Harum alie sunt per se infuse, alie per accidens, ibid. Virtutes morales per se infuse sunt superflue, 7. 25. Acquisite ordinant quoque hominem ad finem supernaturalem, quatenus sunt per charitatem informatae, 7. 33. Nec religio, nec penitentia sunt per se, & ex obiecto suo virtutes infuse, 7. 33. actus virtutum Theologicarum sunt intrinsecè supernaturales, moralium vero extrinsecè tantum & accidentaliter, 7. 39. actus virtutum moralium eminenter & virtualiter in charitate continentur, 7. 26. & 39. Morales non requirunt Theologicas, ut sint perfectae in sua specie sed tantum, perfectione extrinsecà, & accidentaliter, 7. 42.

Virtus in medio consistit, quod non est tri, sed rationis, 7. 43. Quomodo omnes virtutes morales in medio consistere dicantur.

7. 47. Quomodo etiam iustitia in medio consistere dicatur, 8. 48. Medium rationis in virtutibus non consistit in iudicabili, 7. 50. Non mediatur virtus inter duo vicia extrema per equi distantiam, 7. 51. Etiam in ipsa iustitia materia medium est rationis, & non rei, 7. 52. Virtutes quoque intellectuales suo modo in medio consistunt, quod tamen est medium rei, & non rationis, 7. 58. Etiam Theologica seruat medium, non ex parte obiecti, sed actus, 7. 59. Actus virtutis infuse ex mala circumstantia vitari nequit, 7. 65. In appetitu sensitivo non sunt virtutes proprie dicte, 7. 70. Sed solum in voluntate non tantum que ad alterum ordinantur, sed etiam alie, 7. 75. Et inserviunt non tantum ad recte agendum, sed etiam delectabiliter, & promptè, 7. 77. In appetitu sensitivo sunt habitus correspondentes virtutibus, que sunt in voluntate, 7. 81. Voluntas est subiectum capax, non tantum virtutis iustitiae, sed etiam temperantiae, & fortitudinis, 7. 82. Erga bonum proprium, qua tale, potest admitti habitus in voluntate, 7. 86. Vitium proprie dictum est in voluntate tantum, 7. 91. Irascibilis, & concupiscibilis etiam in voluntate distinguuntur, 7. 91. Habitibus boni in appetitu sensitivo existentibus non sunt verè, & proprie virtutes, 7. 92. In partibus corporis solum dari possunt habitus, qui dicuntur virtutes in genere nature, non in genere moris, 7. 95.

Virtutes morales etiam in gradu perfecto non sunt inter se necessariò connexae, 7. 99. Non funt connexae ratione prudentiae, 7. 101. Potest quilibet virtus in propria specie esse perfectissima sine connexione cum alia, 7. 102. Virtutes tunc sunt connexae, quando in gradu heroico possidentur, 7. 106. quod requiritur ad possessionem virtutis in tali gradu, 7. 107. connexio virtutum facit ad perfectionem habentibus, non vero huius, vel illius virtutis, 7. 112. & 113. Et si hoc etiam verum est, debet intelligi de perfectione extrinsecà, & accidentaliter, non intrinsecà, & essentialiter, 7. 115. Non habet morales virtutes maiorem connexionem in prudentia, quam inter se immediate, 7. 115. quo sensu dici possunt inuicem connexae, 7. 115. Neque sunt necessariò connexae cum Theologicis, nec e contra, 7. 116. Sunt tamen necessariò connexae cum prudentia, licet non e contra, 7. 117. & 118.

Virtus Theologica quid sit, 6. 1. Virtus supernaturalis in substantia, que dicitur, 6. 207. primum, & precipuum discrimen inter virtutem infusam, & acquiritam, 6. 604. Discriminantur etiam, qua virtutes per se infuse non dant facilitatem ad agendum, sicut acquisite, 6. 606. Discrimen virtutis infuse ab acquisite, non est attendendum per ordinem ad obiecta, sed ad ipsos actus, & modum attingendi obiectum, 6. 612.

Vniouis hypostaticae possibilitas offenditur, 1. 28. Subiectatur in natura, & terminatur ad Verbum, 1. 33. Est unio substantialis 1. 35. Licet in se sit respectu extrinsecus adueniens ad predicamentum habitus reducibilis, 1. 38. Est modus quoad substantiam supernaturalis, 1. 39. Quo sensu sit maxima omnium unio, 1. 41. Est maior omnium in ratione doni, & beneficii, 1. 42. Fuit facta sine ulla praua dispositione, 1. 53. Absolutè tamen non repugnat gratiam precessisse unio, 1. 55. Vnio naturae ad Verbum fieri potest vel per modum personationis, vel suppositionis, vel per modum simplicis sustentationis, 2. 156.

Vnio hypostaticæ ex iua ratione formali non sanctificat formaliter humanitatem assumptam in ordine ad bonum supernaturale, sed ad summum radicaliter, 2. 6. Quam connexionem habet gratia habitualis cum unio hypostaticæ, 2. 6. Non repugnat de potentia Dei absolute peccatum cum unio hypostaticæ, vel saltem potentia proxima ad peccandum, 2. 38. Quia unio hypostaticæ non est forma secundum se incompatibilis cum peccato, 2. 41. Gratia, peccatum, & unio hypostaticæ physice inter se non opponuntur, sed moraliter tantum, & demeritorie 2. 44. Vnio hypostaticæ est necessariò connexa cum gratia necessitate conuenientie, & congruentie, non vero simpliciter, 2. 47. Vnio hypostaticæ est causa communicationis Idiomaticæ, 2. 272. Gratia unio in Christo fuit radix, & primum principium omnis meriti, 3. 440. Voluntas efficacis Christi semper fuit diuine conformis, inefficax vero aliquando diffinis, 5. 118. Volitione non solum dicuntur esse contrarie esse oppositione in motibus formalibus, sed etiam, ex obiecto materiali, 5. 122. Volitio efficacis, & volitio inefficax eundem obiecti funt contrarie in genere suo, 5. 123. Nolitio moris efficacis in Christo diuine voluntatis difformis nullam habuit annexam malitiam, vel difformitatem moralem, 5. 126.

Voluntas Christi efficacis semper implera fuit, 5. 132. Neque voluntas elicere deus actus contrarios absolutos circa idem obiectum etiam secundum diuersas rationes, 5. 137. Nollet conditionaliter sufficit ad simpliciter tristari, 5. 138.

DISPUTATIO PRIMA DE DOMINICA INCARNATIONE.

QUESTIO PRIMA:

An diuini Verbi Incarnatio fuerit possibilis.

QUAMVIS Incarnationis nomen quibuldam Hæreticis inuisum fuerit, ut nouum, nec adiquate explicans rotum id, quod hoc ineffabile mysterium importat, siquidem diuinum Verbum non sola carnis, sed etiam animam, atque idem integrum assumpti humanitatem, quapropter non Incarnationem, sed Inhumanationem potius appellari debere dixerunt.

Nihilominus Concilia, Patres, & Theologi ad significandam ineffabilem unionem diuini & humane nature in supposito Verbi hoc nomen aptissime, nec sine mysterio adhibuerunt; quia licet ex vi vocis assumptionem solum carnis, vel corporis significare videatur; tamen iuxta morem Sacre Scripture, in qua nomine carnis non solum integra significatur humanitas, optime denotatur, sicut corpus hominis ex corpore, & anima constituitur, qua ratione dixit Joan. cap. 1. Verbum caro factum est, ex quibus præsertim verbis vocabulum Incarnationis originem duxit. Imò quiddam Patres addiderunt ea potissimum de causa hoc mysterium aptius nomine Incarnationis, quam Inhumanationis explicari, ut hoc ipso nomine significaretur Verbum diuinum non deignatum assumere id, quod in nobis magis infirmum est; ac infirmum, scilicet, carnem, easque infirmitates, & defectus, excepta culpa.

ARTICULUS PRIMUS.

Quæditur possibilitas ex parte Verbi assumpti.

Possibilitatem Incarnationis ex hoc primo capite ostendit Caspèsius cum aliis Recentioribus 1. 20. disp. 1. & inquit esse Scoti rationem, quia persona diuina continet in virtute, & eminenter perfectiones omnium creaturarum. Ergo potest supplere officium, & minus persone create, sicut ex eo, quod Deus continet eminenter omnes creaturas, potest supplere omnium omnium causarum, producendo omnes effectus illarum; sed persona creata terminat suam propriam naturam, ergo potest persona diuina tandem naturam terminare; hoc est, quod sit in mysterio Incarnationis, ut natura humana, que terminari debet à propria persona, non terminet nisi à persona Verbi. Verum istud abest, ut hæc sit ratio Scoti, que probat huius mysterii possibilitatem ex parte persone assumpti, quod potius cam ex professo reuicet; disp. 1. qu. 1. art. 2. his verbis; ista perfecta continentia est in essentia diuina respectu nature create, sicut in persona diuina respectu persone create; imò quoad aliquid magis, quia essentia est absolutè infinita, non finitè personalis; sed ipsa essentia ex perfectione sua non potest esse formaliter essentia alicujus persone create, Mel. Tom. Tertius.

ut suppleat formaliter vicem nature create, quam tamen continet virtualiter; igitur nec multo magis persona illa potest supplere vicem illam respectu personalitatis create.

Idè inquit non esse hanc possibilitatem arguendam ex perfectione entitatis personalis, quasi ipsa contineat virtualiter aliquam personalitatem creatam, sed ex hoc quod illa entitas personalis est independens, & independens in quantum tale potest terminare dependentiam alterius ad ipsum, quod natum est habere terminum talemsilla autem dependentia nata est habere terminum pro termino, non naturam; igitur persona diuina independens potest sufficienter terminare talem dependentiam nature create ad ipsam. Vel enim hoc repugnet, quatenus Verbum est persona, & hoc non, quia independenti simpliciter non repugnat terminare dependentiam aliquam proprie independentie oppositam; vel melius incommunicabili simpliciter non repugnat terminare communicationem alicujus communicabilis, sed Verbum, ut est persona, est simpliciter incommunicabile, natura est communicabilis, & in Verbo reperitur quicquid requiritur ad terminationem communicabilis nature, præsertim cum substantia in Verbo sit quid posituum. Vel repugnet, quatenus Verbum est persona diuina, & neque hoc, quia istud terminat dependentiam non infert aliquid repugnans persone diuine, quia nec compositionem, nec potentialitatem, nec limitationem; non enim oportet, nisi quod terminans istam dependentiam sit in se aliquod independens habens entitatem talem, qualis requiritur ad terminandam istam dependentiam, nec requiritur aliqua compositio, nec potentialitas, nec dependentia in persona diuina, quia non oportet eam realiter referri, sed tantum terminare dependentiam nature humane assumptæ ad eam relate, sed tandem repugnet, quia hæc persona diuina, nempe secunda, & neque etiam ex hoc capite repugnet (ait Doctor) quia quod hæc secunda tantum persona incarnetur, nempe Verbum, & non alia, idè est, quia ratio terminandi hanc unionem, & dependentiam nature humane in Verbo non est aliquid commune tribus, qua ratione omnes, & singule tres persone eam terminare debeant; sed est ipsa Verbi personalitas, ut infra dicemus; ergo ex hoc primo capite nempe ex parte persone assumpti nulla potest assignari repugnantia.

Sed tota huius puncti difficultas consistit in explicando modo, quo fieri poterit, ut Verbum factum sit substantialiter homo quod antea non erat, & tamè in seipso mutatum non sit, quamvis enim dicat Scotus ad hoc opus non esse, Verbum realiter referri, sed tantum terminare dependentiam nature humane assumptæ ad eam relate; hoc tamen maiori ad huc explicationis Duo sunt hic modi dicendi, alter Antiquiorum, & Accentiorum alter: Antiquiores omnes tum Thomiste, tum Scotiste dixerunt, Verbum non fuisse mutatum in Incarnatione, quia unio in sola humanitate est intrinsecè, in Verbo autem extrinsecè; unde Verbum non fuit mutatum, quia non acquisiuit in se aliquid noui absolutum, vel respectuum, sed solum denominationem extrinsecam, vel relationem rationis ad humanitatem, sibi hypostaticè unitam, que potest acquiri sola mutatione humanitatis, & sicut homo fit dexter sola mutatione eius, qui fiti finitè, & Deus fit de novo creator, sola mutatione creature, & obiectum sit cognitum sola cognitione existente in intellectu.

Recentiores e contra contendunt id non sufficere, sed saluari debere diuinam personam esse intrinsecè humanitati unitam, quia Verbum intrinsecè dicitur homo, ideoque intrinsecè dici debet humanitati unitum, & non intrinsecè tantum; quod ita expli.

utrumque extremum, cum non minus essentialiter respiciat unum, quam alterum.

33 Respondo negando maiorem esse universaliter veram, ut constat ex dictis supra n. 9. Ad primam probationem dico ad minus modum esse actualem, & intrinsecam modificationem eius, cuius est inhærens, non vero, cuius est tantum terminative, quo pacto solum in proposito, Verbum dicitur ab unione modificari, & quantumvis uno sit utriusque extremi modificatio intrinseca, quatenus utrumque unit constituto utrumque in invicem intime prærens substantialiter, non tamen inhærens, quia minus opus est, quod utriusque in hæretur, ut sic explicatur est Ad secundam dicendum, unionem dare formalem denominationem uniti, seipsum immediate vel per inhærentiam, vel per intimam terminationem, & hoc pacto denominationem Verbum unitum. Ad tertium, concedo modum respectivum, qualem est unio, utrumque modificare extremum, que unita denominatur non tamen eodem modo, nam unum modificat per inhærentiam, alterum vero solum per intimam terminationem, si nequit subsistere unione, ut est in proposito de Verbo.

Dices, ergo hæc unio à puro respectu non differret, qui solum unum modificat extremum, & terminatur ad aliud. Respondeo, etiam purum respectum in utroque extremo recipi subspective, & intrinsecam esse illius capax, & potest etiam negari consequentia, quia purus respectus, ut sic, non requirit terminum intimè præsentem, ut unio, cum terminari possit ad terminum distantem; & ille recipit terminum sub ratione puri termini, unio autem hypostatica respicit Verbum, ut substantialiter humanitati consociatum, & non tantum ut localiter indistinctum. Dices rursus, si unio subsistat in humanitate tantum, & non in Verbo non esse maior ratio, cur potius Verbum sit humanitati coniunctum, quam aliz persone, cum non minus aliz sit per intimam præsentiam humanitati coniuncta, quam Verbum. Negatur consequentia, quia relique persone non sunt intimè prærentes humanitati vi unionis formaliter, sed tantum vi immanentis, & identitatis cum eadem natura Verbi; unde præsentia intima aliarum personarum cum humanitate est sola in distantia localis; at unio Verbi cum eadem humanitate est, nec in distantia localis, sed etiam substantialis, ratione cuius dicitur substantialiter homo, & in humana natura subsistere; non sic aliz persone.

34 Deinde obicitur, repugnare talem unionem inter Verbum, & humanitatem que substantialiter dicitur, nam ex duobus entibus completis nequit fieri unum per se, nec extrema unionis substantialis debent esse entia incompleta, quorum unum sit per se actus, & alterum per se potentia, ex dictis in Physicis, sed Verbum, & humanitas sunt duo entia completa habet enim humanitas Christi totam perfectionem nature humane, alioquin si careret aliqua perfectione ad integritatem nature humane spectante, Verbum naturam defectuosam, ac veluti mutilam assumpisset; ergo non poterunt uniri substantialiter. Confirmatur, quia præsertim in Scoti sententia hæc unio non est modum quiddam substantialis, absolutum, vel partim absolutum, partim respectivum, ut ajunt Thomistæ, sed pure respectivum, ac mera relatio extrinsecus adveniens; non enim necessarium, nec naturalem ponitur, postea natura humana, & supposito extrinsecus ergo hæc unio nequit esse substantialis.

35 Respondeo, hæc unionem omnino dici debere substantialem cum Patribus, & Conciliis, ut notat Doctor 3. disp. 7. q. 1. 5. quin- to videndum, per quem referre, quod dicitur modus substantialis absolutus, vel partim absolutus, vel partim relatiuus; nam examini ponatur pura relatio extrinsecus adveniens; hoc non obstat, quo minus hæc unio dicitur substantialis, quia ut dictum est disp. 1. Phys. q. 9. unio non dicitur substantialis, vel accidentalis, quia in se fit accidens, vel substantia, sed quia unit extrema accidentaliter, vel substantialiter, unde etiam fit inter extrema, quo ambo sunt substantie, non tamen uniantur sub ratione substantiali, sed accidentaliter, ut sunt motor, & mobile, unio adhuc est accidentalis; ac si est inter extrema substantia, & substantia unita, ut sunt materia, & forma, que per se unita dicuntur, quia materia est per se potentia, & forma per se actus, unio dicitur substantialis, etiam si non sunt, nisi pura relatio extrinsecus adveniens, ut docet Scotus, loquens de unione coppositivæ, & animæ 4. d. 43. q. 1. C. modo hæc unio hypostatica, est si pura relatio extrinsecus adveniens, substantialiter unit humanitatem cum Verbo, & non accidentaliter tantum; hæc enim duo non uniantur sub ratione aliqua accidentaliter tantum, sed substantialiter elegantè ostendit P. Bellorus disp. 3. q. 6. nam quicquid pertinet ad modum per se essendi substantiæ, dici debet ratio substantialis ipsius, substantia autem est huiusmodi, quia licet in nostra sententia sit formaliter quid negativum, adhuc tamen talis negatio spectat ad complementum per se essendi substantiæ, modo quodam negatio, ut declaratum est supra n. 20. cum per substantiam natura incommodabiliter existat, quia ratione talis negatio convenit nature, antequam adveniat ipsi aliquid accidens; si ergo substantia est ratio, cur natura per se completè, & ultimè existat, qui est modus peculiaris per se existendi sub-

stantiæ, iam aduablibas nature, & actuato subsistentiæ erunt quedam rationes substantiales; & consequenter natura humana, & verbum substantialiter unientur, quia sub ratione substantiali: eo vel maxime, quod perfectus natura humana actuatur, & completur per substantiam divinam, que est entitas positiva; Ex quo patet, minime Scoti opinionem intellexisse Recentiores quosdam, censentes sapere errorem Nestori, eo quia unionem hypostaticam dixit importare puram relationem extrinsecus adveniensem, Quando enim in quinta Synodo damnatur Hæreticus ille, quod dixerit hæc unionem factam esse secundum relationem hoc damnatum in sensu Nestori, qui volebat, Verbum unitum fuisse humanitati solum secundum gratiam, & affectum, & secundum relationem amici ad amicum, à quo longè diversa est mens Doctoris, qui veram, & realem unionem constituit inter humanitatem, & Verbum, eamque substantialem, etiam si puram relationem importare dicat, ut constat ex dictis.

Nec obstat, quod humanitas, & verbum sint duo entia completa; quia natura est completa utriusque in esse essentia, & existentia, non tamen substantia, que quidem doctrina intelligenda est sententiam declarato n. 20. non autem in sensu, quem intendunt constituentes substantiam in aliquo modo positivo, qui ut per se dicitur advenit nature, ut per se potentia, iam quia explicari nequit qualis esset illa compositio, ut fuisse ostendit disp. 11. Met. q. 4. n. 8. tum quia tunc erit propositum argumentum, quod Verbum assumpserit naturam defectuosam, ac veluti mutilam, quia carentem aliqua positiva perfectione ad integrum naturam spectante, quod absurdum non sequitur in nostra sententia de negativo. Accedit; quod cum dicitur ex duobus entibus in actu non fieri per se unum, hoc verum est in unitate nature, & essentia; potest tamen fieri unum in unitate subsistentie, ex dictis disp. 11. Metaph. q. 4. n. 123. Nec tandem obstat, quod Verbum non se habeant, ut actus, & forma inobstant quia ut notat Doctor 1. disp. 8. q. 4. & disp. 1. q. 1. art. 1. forma in creaturis duplicem habet habitudinem, unam quod sit forma informans, quæ dicit imperfectionem, alteram, quod ipsa sit, quæ aliquid est tale, & hæc non dicit imperfectionem; & in hoc secundo sensu Verbum dici potest actus nature humane, quatenus per hæc unionem persona Verbi contingit humanitati, illamque desinit, & terminat dependentiam eiusque cum illa unum personam verè, & inessabiliter constituit; ita ut per hæc unionem ille, qui est verus homo, est verus Deus, & filius Dei non per participationem, sed esse naturali, ut infra declarabitur.

QUESTIO SECUNDA.

De natura unionis hypostaticæ.

Itaque ex proximè dictis de hæc unionem hypostaticam, sicut & ex iam pridem dictis de unione substantiali incommuni disp. 5. Phys. q. 9. inferunt non esse modum substantialem pure absolutum, quia impossibile est ipsam intelligi à quocumque intellectu non intelligendo suppositum, ad quod est: Nec esse modum partim absolutum, partim respectivum, quatenus includit relationem transcendentalem ad alium suppositum, quia ut arguebat in Phys. loc. cit. implicat eandem entitatem esse simul absolutam, & respectivam, ad se, & ad aliud, quia universaliter loquendo, respectus etiam transcendentis nequit esse de essentia absoluti, ut dictum est disp. 8. Log. q. 2. Tum quia id non asseritur à Thomistis nisi ad solvendum substantialitatem unionis, aut ad terminandam actionem agentis; ut neutrum obstat, non primum, quia ut dixi, unio non dicitur substantialis, vel accidentalis, quia in se fit substantia, vel accidens, sed quia accidentaliter, vel substantialiter unit extrema, ut ex Advertiser ingenue fatetur Vafquez disp. 18. num. 29. & Card. de Lugo disp. 11. sec. 4. dicentes ad hoc, ut unio substantialis dicitur, sufficere ut extrema tali unionem substantialiter uniantur, licet in se fit accidens, que est ipsissima doctrina nostra, multas exemplis loc. cit. à nobis confirmata in Physicis. Nec etiam obstat secundum, quia quod relatio propriam non habeat novitatem, nec potest noviter advenire aliquid extremo, nisi propter aliquid de novo adveniens quod sit proximum eius fundamentum, licet univèrsaliter verificetur de relatione intrinseca adveniente, non tamen de relatione extrinsecus accidentis, qualis est unio, ut ex infinito declaratum est disp. 15. Phys. q. 6. art. 4. ex Scoto 3. disp. 1. q. 1. art. 1. & quod 1. per totum.

36 Restat ergo, ut hæc unio sit relatio extrinsecus adveniens ad prædicamentum habitus reducibilis, ut dictum est in Phys. loc. cit. & disp. 8. Log. quæst. ult. licet enim nunquam humanitas fuerit non unita Verbo, poterat tamen existere non unita, & consequenter hæc unio non necessariò insurgit, postea extremis, in rerum natura, & supposito extrinsecus, ut patet; imo potius postea natura, & substantia in se suppositarum naturaliter, & ad naturam singularem sequitur negotio unioni opposita quia

quia dicitur subsistere in proprio supposito; unde est respectus extrinsecus adveniens, causatus in ipsa natura singulari ex actione libera divini agentis, causantis in ipsa talem respectum, & per consequens actum ipsam ad extrinsecum suppositum assumptum, præveniendi, vel impediendi præfatam negotiationem communicationis, quæ ex natura rei sequeretur in natura singulari; quare negatio hæc unio opposita non inest nature, necessarii, sed contingenti, sicut non esse album inest superfluitati, quando non est alba; neque inest nature negatio talis respectus, quem unio importat, quia ipsa natura sit incompossibilis; & formaliter repugnans tali respectui, sicut negatio albi inest nigro; sed inest talis negatio ex remotione, vel non actione agentis supernaturalis supra naturam ipsam, quando autem causat in eam talem respectum unionis, non dicitur in proprio supposito subsistere, vel in se suppositari, sed ad alium assumptum, & hic respectus unionis causatur à divina voluntate, & tota Trinitate supernaturaliter, ut verè dicitur Basilii, 3. disp. 1. q. 1.

49 Ex quo etiam ulterius sequitur hæc unionem esse modum quoddam substantialis supernaturalis, quia ens quoddam substantiam supernaturaliter dicitur, quod secundum suam naturam specificam omni substantie creatæ, & creabili, & accidentibus ipsi debitis indebitum est, talis autem est unio hypostatica: Quando autem naturalis appellatur à Concilio Ephesi, & 6. Synodo actione 11. in Epistola Sophronii, & à quibusdā Patribus, non vocatur naturalis, ut opponitur supernaturali, sed ut opponatur apparenti, qualis ponebatur Manichæi, & ita quod sensus sit, quod unio in Christo sit verè, & realis, non ficta, & apparet; quo sensu etiam Theologi vocant interdum hæc unionem physicam ad differentiam unionis moralis, sive per affectum, aut alio simili modo, ut ponebatur à Nestorio: Quæ verò in oppositum obicitur solent, iam pridem soluta sunt in Phys. loc. cit. dum loquimur de unione substantiali in communi, sunt enim difficultates communes hic, & ibi; & si quæ sunt specialiter sextæ diluuntur à P. Belloro disp. 3. cit. q. 5. Constat etiam ex ibi dictis falsitas opinionis, quam novissimè sequitur Morandus in 4. loc. cit. 1. a. referens unionem hypostaticam non importare modum illum superadditum Verbo divino, & nature assumptæ, esse fundamentum philosophicum, & universali, quod unio inter materiam, & formam, & inter quæcumque unita non sit quod superadditum extremis unitis, falsitas inquam huius opinionis, ac sui generis fundamentum constat ex ibi dictis, ubi univèrsaliter probatur esse unionem adde aliquid extremo superadditum disp. 3. cit. q. 9. art. 2. n. 10. id specialiter probatur argumento ex hoc ipso mysterio Incarnationis deducto.

ARTICULUS PRIMUS.

Ubi quedam de hæc Unionis difficultates expenduntur.

42 Aliæ quoque superflue difficultates de natura unionis hypostaticæ examinæ, & que potius in modo loquendi cõsistunt, quam in re ipsa, ut hæc unio sit maxima compositio in ratione unionis, & quidem tertio est de unionibus, seu compositionibus ex rebus realiter distinctis, nam si unio dicitur major ob privationem distinctionis unitorum, certum est maiorem esse unionem plurium formalitatum realiter inter se identificatarum, ut v. g. rationalitatis, & animalitatis in homine, & iuxta hæc sensum solent respondere Thomistæ cum S. Thom. ex parte terminorum, qui uniantur, non esse maximam, quia illa extrema non sunt in se maxime unum, nec per unionem sunt maxime unum, hoc est, maxime simplex; ex parte verò ejus, in quo uniantur, scilicet, personalitatis Verbi, ajunt hæc unionem esse omnium maximam, quia tertium illud est maxime unum, & simplex. Sed hæc resolutio satisfacere non videtur, quia non solum attendi debet, quanta sit unitas illius medii, in quo fit unio, sed præsertim quanta sit consuetudo extremorum cum ipso medio; & cum unio natura sua tendat ad unitatem, cõ maior, seu minor censeri debet, quo compositum, quod ex ea resultat magis, aut minus est unum.

41 Itaque ex hoc quoque capite alii adhuc affirmant hæc unionem esse omnium maiorem; Suarez, Averis, Beccanus, & ex nostris Faber, Vulpes, & alii contra negant alii, & dicunt ex hoc capite unionem hypostaticam esse minorem aliqua unione creata, ita Bellorus disp. 2. q. 6. Sed quia res est parvi momenti, breviter dicam potestatem in hoc sensu dici posse, hæc unionem esse omnium maiorem in ratione unionis, quatenus unitas suppositi, que in Christo ex natura humana, & divina confugit, tanta est, ut verissimè liceat affirmare, Deus est hic homo, & hic homo est Deus, sive idè ipse Christus est Deus, & homo, que tanta prædicationis identitatis in nulla alia suppositione, & unione reperitur; ergo ex hac parte, ut notat Averis, unio hypostatica tantam præbens unitatem, & identitatem extremis unitis, præferenda est in ratione unionis omnibus aliis unionibus; Et quædè ex hoc capite Bellorus quoque loc. cit. concedit hæc unionem dici posse omnium maximam, quia per hæc unionem fit perfecta idiomatum communicatio,

Mald. Tomus Tertius.

quod ab aliis unionibus non præstat; licet namque quando duo accidentia in eodem subiecto sunt unita, fiat aliquo pacto hæc idiomatum communicatio, non tamen est ita perfecta, quia album, & dulce v. g. in lacte invicem prædicantur adiectivè, ut Deus & homo media hac unione prædicantur substantivè.

43 Secunda difficultas est, an hæc unio sit omnium maxima in ratione doni, & beneficii, hoc est in ratione dignitatis, & excellentiæ inter alia dona supernaturalia; Non desunt qui unionem beatificam hypostaticam præferant in ratione doni, & beneficii; oppositum tamen communiter Theologi docent, unionem, scilicet, hypostaticam excedere omnem aliam unionem, etiam beatificam, & gratiam ipsam habitalem in ratione doni, & beneficii; & Ratio est, quia per hæc unionem donatur persona Filii Dei, ita ut homo fiat Deus substantialiter, sed nihil potest esse maius, quam fieri Deus; Et confirmatur discurrendo per singula dona, quæ per Eucharistiam datur Christus secundum præsentiam realem, non secundum unionem personalem; Istitis datur Deus tantum per gratiam sanctificantem; Batis datur Deus tantum secundum rationem obiecti clarè visæ omnibus his modis excellentior est, quod derit secundum unionem personalem.

44 Scotus 4. disp. 49. quæst. 2. E absolute præfert unionem hypostaticam beatificam in 3. disp. 2. quæst. 1. ad 1. inquit, quod hypostatica est maior quoad actum primum, quia per hæc communicatio esse personæ assumptis nature assumptæ, & modo de facto ista includit illam, quoad actum secundum, ut beatificam esse maiorem, quia beatitudo est magis in operatione, ex quo adhuc sequitur simpliciter, & absolute loquendo, hypostaticam unionem esse beatificam maiorem, quod etiam Bellorus affirmat loc. cit. hypostatica peccat ad complementum substantiæ, & ad esse primum; beatifica verò ad complementum portitativum in ordine ad operationes, & ad esse secundarium hypostatica, cõiungit humanitatem Deo substantialiter, beatifica unit potentias Deo obiectivè, & accidentaliter; Et tandem hypostatica est radix omnis meriti, & sub ipsa cadit gratia, beatitudo, & omnia dona supernaturalia, unde est absolute loquendo non habet indispensabiliter necessariam connexionem cum illis, regulariter tamen, & connaturaliter eam habet, ut notat Doctor 3. disp. 2. q. 7. G. non autem e contra quod est signum maioris perfectionis, dignitatis, & excellentiæ super cetera dona supernaturalia.

45 Dices, beata visio communicari nequit creature irrationali, bene tamen Deus in unitate persone ergo maior est unio secundum esse obiectivum in visione beata; Ad hoc argumentum, quod est oppositè sententia fundamentum, varie sunt solutiones; breviter tamen neganda est consequentia concessio assumpti, alioquin sequeretur etiam, quamlibet intellectuale cognitionem esse unionem hypostaticam perfectionem, quia nullus talis cognitio brutis, & creaturis irrationalibus communicari potest; Et idè inquit Doctor loc. cit. 3. disp. 1. quæst. 1. ad 1. quod proprie loquendo neutra unio est maioralis, nec fieri potest comparatio inter illas, neque ex ea licet argueretur aliam, quia sunt uniones aliter, & alterius rationis, atque idè non proprie inter se comparabiles; sicut doctrinæ subsistentibus Pasqualibus, Morandus, & alii alias quædam obiectiones vide solutas apud Bellurum, & alios.

46 Tertia difficultas est, an hæc unio sit compositio proprie dicta, & ex ea constitutur aliquid compositum proprie dictum; & est sensus, an ex humanitate, & Verbo divino resultat, quod compositum, ita ut simpliciter, & absolute, & sine ullo addito persona Christi dici possit composita; Agitur hæc questio acriter inter Antiquiores, & Recentiores Scholasticos; siquidem negarunt personam Christi dici posse verè, & proprie compositam, quorum unicum fundamentum fuit, quia omnis compositio ex communi Philosophorum usu est unio ex actu, & potentia, ex perfectibili, & perfectuo, loquendo de compositione essentiali, & ex his; nec aliud genus compositionis est agnitionem in conceptione, ut vocabulorum sequi debemus communem sensum Doctorum, & non illam ad libitum fingere; ac natura humana, & Verbum, vel natura divina nequeunt hoc modo unita, quia est imperfectio in Verbo, aut natura divina, quod esset pars alicuius totius compositi simul cum humanitate, vel quod esset actus, aut potentia respectu illius; ergo Christus nequit dici compositus compositione verè, & proprie dicta, ut à Philosophis accipio solet, ita Scot. 3. disp. 6. quæst. 3.

47 Recentiores contra contendunt, Christum dici debere verè, & proprie compositum, quia sic loquuntur Patres, & Concilia; compositio enim de sua ratione formali solum dicit unionem per se plurimum rerum, ex quibus unum resultat, prædicando ab hoc, quod unita se habeant per modum actus, & potentie, ut perfectivum, & perfectibile, quod habent rationem partium, & sine imperfectiore compositio; cum igitur in hæc compositionis conceptione nulla involvat imperfectio, poterit Verbo, & humanitati assumptæ convenire, poterit; Christus, verè, & proprie dici compositus; Et quamvis hoc compositionis genus Philosophos lateat, eo quia in rebus creatis compositio semper est

A cum